

Kristineberg

Frimurarebarnhuset vid Kristineberg, omkring 1910. Fotograf okänd. Stockholms stadsmuseum.

Drottning Kristina donerade år 1647 ett markområde här på yttre Kungsholmen till fältherren Lennart Torstenson. Han lät uppföra ett litet vackert lustslott i trä, med trädgård och allé ner mot Ulvsundasjön. Slottet fick namnet Kristineberg efter fältmarskalkens sonhustru, Christina Stenbock.

På lustslottets plats byggde köpmannen Roland Schröder en malmgård på 1750-talet, Kristinebergs gård, den rosa byggnaden med klocktorn norr om tunnelbanan. Åren 1864–1928 hade Frimurarorden barnhus här och byggde ut med de två stora flygelbyggnaderna på 1860-talet. Där är Stefanskolan inrymd idag. Strax intill uppförde frimurarna år 1907 ett hem för flickor, som numera är en låg- och mellanstadieskola, Kullskolan.

Ar 1920 köpte staden Kristineberg och Fredhäll. De flesta av bostadshusen byggdes under 1930-talet efter stadsplane-tävlingar 1927 och 1929. Många av förslagen utnyttjade terrängen och hade luft och ljus som mål. Tjockhus med en bredd på 15-16 meter blev den dominerande hustypen. Men efter Stockholms stads tävling om billiga bostäder 1932 byggdes de första smalhusen på prov längs Onkel Adams väg med Sven Markelius som arkitekt.

Ljusa slätputsade fasader är ett genomgående drag i bebyggelsen.

En velodrom, dvs en rundbana för cykelsport, anlades här vid 1920-talets slut. Den fick redan år 1935 lämna plats för Kristinebergs idrottsplats, en stilig anläggning i funktionsstil ritad av arkitekten Finn Odqvist.

Den första bron över till Traneberg byggdes på initiativ av Gustav III i samband med att en ny väg till det kungliga slottet i Drottningholm anlades 1784–87. I mitten av 1800-talet hade bron helt förfallit och ersattes av en ny flottbro. 1912 drogs spårvagnen hit ut och för att kunna fortsätta med spårvagnslinjen till det expanderande Bromma byggdes en pontonbro av järn 1913–14. Den blev snart för smal och osäker för den ökande trafiken mellan de nya växande trädgårdsstäderna västerut och staden.

I augusti 1934 invigdes Stockholms första högbro, den magnifika Tranebergsbron, med på sin tid världens längsta betongspann med 181 meters spännvidd.

Tunnelbanestation Kristineberg invigdes 1952.